

Neoscia unifasciata Limburgse korsetzweefvlieg

MR

Vrij grote *Neoscia* met donker gezoomde randaders. Verschilt van andere *Neoscia*-soorten met donkere randaders door enkele lichte band op achterlijf. Rugplaatje 2 naar achteren toe geleidelijk verbreed, voordij geel met brede zwarte ring. Lengte 5-6 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Europees. Tot nu toe bekend uit België, Duitsland, Nederland, Zwitserland en Oostenrijk. *Neoscia unifasciata* lijkt een soort te zijn van het Centraal-Europese berg- en heuvel-landschap.

In Nederland bekend van slechts twee vindplaatsen in Zuid-Limburg: in Kathagen bij Nuth tussen 1966 en 1972 in aantal verzameld en ook in 1993 hier nog langs de Geleenbeek gevonden. Daarnaast is een exemplaar bekend uit Ulestraten in 1973.

Een generatie. In Duitsland is de soort ook in juli gevonden

(BARKEMEYER & CLAUSSEN 1986).

Ecologie

In Nederland gevonden langs beken in bossen op mergel en löss. Elders in Europa bekend van vochtige vegetaties langs beken en bronnetjes, vaak in bosachtige omgeving en met groot hoeblad in de buurt. Ook gevonden bij een stuwmeer

(BARKEMEYER & CLAUSSEN 1986, SPEIGHT 2003A).

De imago's vliegen laag tussen de vegetatie waar ze bloemen bezoeken, onder andere cypreswolfsmelk. Ze zijn gevonden in gezelschap van *N. annexa* en *N. obliqua* (BARKEMEYER & CLAUSSEN 1986). In het dal van de Geleenbeek vloog *N. unifasciata* wat verder van de beek met groot hoeblad. Dicht bij de beek vlogen honderden *N. obliqua* (pers. obs. J. van Steenis).

De onvolwassen stadia zijn onbekend.

Summary – Very rare. No apparent trends. Threatened. Along streams in deciduous forest.

Olbiosyrphus Citroenzweefvliegen

MR

Middelgrote zwarte zweefvliegen (8-10 mm) met smalle citroengele banden op het achterlijf, citroengeel gezoomde borststukzijranden en grotendeels gele poten. Ze verschillen van *Xanthogramma*-soorten door de behaarde ogen en de lange geelachtige haren rond de achterste ademopening in het borststuk (MIK 1897).

Taxonomie en determinatie

Olbiosyrphus wordt door verschillende auteurs als een subgenus van *Xanthogramma* behandeld (bijvoorbeeld SPEIGHT 2003A, B). In afwachting van een gedegen onderbouwing sluiten wij in dit boek aan bij de tot op heden in Nederlandse literatuur gevolgde behandeling van *Olbiosyrphus* als genus. Determinatie is mogelijk met alle gangbare Nederlandstalige determinatiewerken.

Verspreiding

Palaarctisch genus met drie soorten, waarvan er twee in Europa voorkomen. Er is één soort uit Nederland bekend.

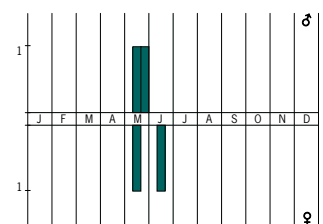
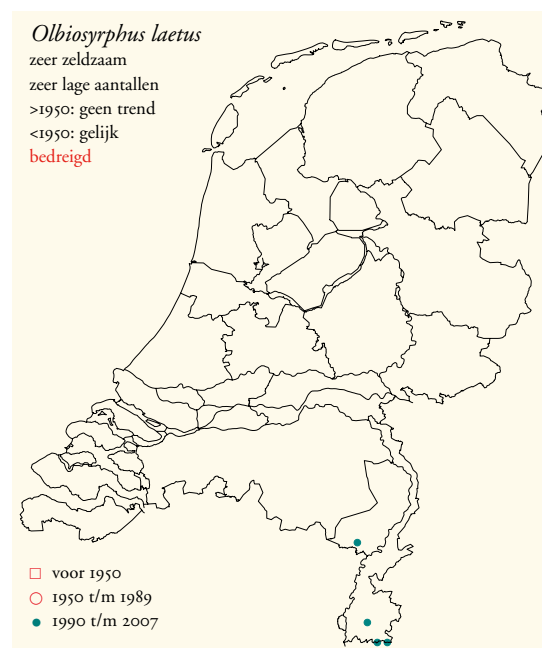
Ecologie

De vliegen bezoeken bloemen. De waarnemingen aan de eieg van *O. laetus* zijn de enige informatie over de onvolwassen stadia.

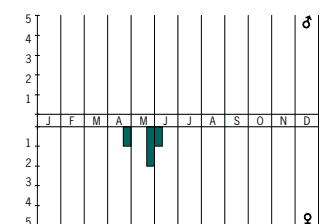
Olbiosyrphus laetus Wimpercitroenzweefvlieg

MR

Lijkt op *Xanthogramma*, maar tekening minder fel geel, banden in plaats van vlekkenparen op rugplaatjes 3-4 en behaarde ogen. Band op rugplaatje 3 bij mannetje breder dan op rugplaatje 4, doet daardoor enigszins denken aan *Dasyrphus tricornatus*. Lengte 8-10 mm.

Neoscia unifasciata

Olbiosyrphus laetus

Verspreiding en vliegtijd

Europees. Van België en Frankrijk tot in Europees-Rusland en van Noord-Duitsland tot de Pyreneeën, Italië en de Balkan. In Noordwest-Europa zeldzaam.

In ons land bekend van vier exemplaren uit Limburg: een vrouwtje uit een malaiseval in gebied De Krang bij Swartbroek op 6 juni 1999 (SMIT & VAN AARTSEN 2000), een vrouwtje op 29 mei 2003 bij Epen en twee vrouwtjes op 22 mei 2005 in het Vijlenerbos.

Een generatie.

Ecologie

De Nederlandse exemplaren zijn gevangen op de scheiding van een verruigde akker en een gemengd bos met voornamelijk eiken (SMIT & VAN AARTSEN 2000) en in een schaduwrijk bronbos (pers. obs. B. Brugge). In het buitenland is de soort gevonden in beukenbos (Duitsland, FETZER 1937) en weide daarlangs (BARKEMEYER 1994), vochtig loofbos (Duitsland, pers. obs. W. Renema) en wegbermen daarlangs (pers. obs. M. Reemer en J.T. Smit) en in naaldbos langs stroompjes (SPEIGHT 2003B). De soort wordt doorgaans met slechts een exemplaar tegelijk gevonden en herhaaldelijke vondsten op dezelfde vindplaats zijn zeldzaam. Uitzondering is de waarneming van Fetzer (1937), die in een jaar tijd vijftien exemplaren op een vindplaats verzamelde. Bloembezoek is waargenomen op aardbei (FETZER 1937).

Mannetjes zijn snel vliegend en kortstondig zwevend gezien tussen robertskruid op een schaduwrijke plek in het bos (pers. obs. W. Renema). Vrouwtjes zijn laag boven de grond vliegend waargenomen tussen vegetatie. Eileggende vrouwtjes zijn enkele malen waargenomen op met mos overdekte wortels van beukenstompen; ze probeerden tussen het mos te kruipen (FETZER 1937). Een vrouwtje in gevangenschap heeft eitjes gelegd op mosblaadjes (FETZER 1937). Ook de Nederlandse vrouwtjes uit Epen en het Vijlenerbos vlogen laag en 'zoekend' boven de vegetatie (pers. obs. B. Brugge & J. van Steenis).

In gevangenschap gelegde eieren op mosblaadjes kwamen na drie dagen uit. Ondanks het aanbieden van talrijke bladluizen is het niet gelukt om de larven in leven te houden (FETZER 1937). De levenswijze van de larven is onbekend.

Summary – Very rare. First recorded in 1999, two more records since (four females in total). In or along deciduous forest.

Orthonevra Glimmers

WR

Kleine metaalglanzende zweefvliegen (4-7 mm). Achterlijf glimt langs de randen en is dof op het midden. Ze lijken op *Chrysogaster*-soorten en op *Riponnensia splendens*, maar randader c wijkt terug en komt onder een stompe hoek uit op ader 3.

Taxonomie en determinatie

Tot 1994 werd *R. splendens* ook tot *Orthonevra* gerekend, maar Maibach et al. (1994a) deelden deze soort in een eigen genus in. De Nederlandse soorten zijn te determineren met

alle gangbare Nederlandstalige tabellen. Van der Goot (1981a) geeft een tabel voor de Noordwest-Europese soorten.

Verspreiding

Holarctisch, oriëntaals en neotropisch genus met ruim vijftig soorten, met de meeste soorten (31) in het palearctische gebied en dertien soorten in Europa. In Nederland zijn vier soorten waargenomen. Uit België en Nedersaksen is *O. elegans* Meigen, 1822 bekend, hoewel deze soort daar de laatste jaren niet meer is waargenomen. Uit Nedersaksen is bovendien *O. erythrogona* Malm, 1863 gemeld.

Ecologie

De meeste *Orthonevra*-soorten zijn kritisch in hun biotoopkeuze, maar de groep als geheel komt voor in uiteenlopende habitats, zoals droge kalkgraslanden, beekjes in voedselrijke bossen en laagveenmoerassen.

De larven leven op waterplanten en filteren bacteriën uit het water.

Orthonevra brevicornis Bosglimmer

WR

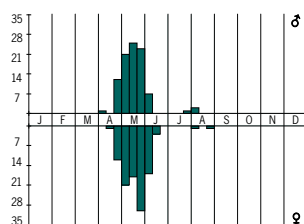
Middelgrote, metaalgroene tot bronskleurige *Orthonevra* met geheel zwarte poten en vrijwel rond derde antennelid. Lengte 5-7 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van West-Europa tot in West-Siberië en de Kaukasus. In Europa van Midden-Zweden tot aan de Pyreneeën en van Engeland tot aan Roemenië.

In Nederland vrij algemeen in Zuid-Limburg en vrij zeldzaam in het binnenland. Er zijn vier vindplaatsen in het duingebied ten zuiden van de Nieuwe Waterweg. De eerste waarneming is uit 1949. De soort is het meest waargenomen van 1980-1993; daarna is hij afgenomen.

Orthonevra brevicornis lijkt in één generatie te vliegen, maar de augustuswaarnemingen duiden mogelijk op een zwakke

Orthonevra brevicornis

